

Information om
Socialstyrelsens
beredskapslagring
av antidoter och
infusionsvätskor

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges.
För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. Publikationen kan också tas fram i alternativt format på begäran. Frågor om alternativa format skickas till alternativaformat@socialstyrelsen.se

Artikelnummer 2019-10-6399
Publicerad www.socialstyrelsen.se, oktober 2019

Förord

Detta är en information om Socialstyrelsens lager av antidoter och infusionsvätskor. Tanken med informationen är att ge stöd till landstingen i planeringen inför händelser där behov uppstår av infusionsvätskor, antidoter, immunglobuliner och ormsera samt hur dessa rekvireras.

Stödet riktar sig framförallt till akutmottagningar och beredskapssamordnare inom landstingen och i regionerna.

Den 1 juli 2015 övertog Folkhälsomyndigheten ansvaret för beredskapslagret av antiviraler samt antibiotika. Då uppdragen inom beredskapslagring förändras kontinuerligt är detta ett dokument som regelbundet revideras.

Johanna Sandwall
Krisberedskapschef

Innehåll

Förord.....	3
Inledning	5
Syfte	5
Antidoter och vissa vacciner.....	5
Gif tinformationscentralen.....	6
Lagerhållning på Apoteket CW Scheele	6
Andra allvarliga händelser	8
Rekvisition.....	8
Referenser	9

Inledning

Landstingen ansvarar för inköp och distribution av alla läkemedel inklusive vaccin, som ett led i deras ansvar för prevention och behandling av sjukdomar hos befolkningen inom sitt geografiska område.

Socialstyrelsen beredskapslagrar vissa infusionsvätskor enligt sin instruktion[1], för att förstärka hälso- och sjukvårdens tillgång på infusionsvätskor vid en särskild händelse där sjukvårdens egna resurser inte räcker till. Socialstyrelsen ansvarar även för försörjningen av vissa vacciner och antidoter på uppdrag av regeringen.

Socialstyrelsen har beredskapslager för:

- *Antidoter (motgifter) och vissa vacciner*
För vissa vacciner (rabies och gula febern) har myndigheten uppdrag att bevaka lagervolymer i grossistleden.
- *Andra särskilda händelser – infusionsvätskor.*

Smittskyddshändelser – ansvaret för dessa läkemedel har övergått till Folkhälsomyndigheten från den 1 juli 2015. Tjänsteman i beredskap (TiB) på Folkhälsomyndigheten kontaktas på telefon 010-205 24 00 alternativt 0771-800 900.

Syfte

Syftet med detta dokument är att sammanställa information om de läkemedel som Socialstyrelsen antingen har försörjningsansvar för, eller beredskapslagrar i någon form, och beskriva hur rekvisition av dessa ska göras. Dokumentet ska även ge vägledning för beredskapssamordnare och akutsjukhus i de förberedelser som behöver göras för att kunna rekvirera dessa preparat.

Antidoter och vissa vacciner

Socialstyrelsen har ett uppdrag av regeringen att säkerställa tillgången av antidoter (motgifter) och vissa vacciner [2]. Det är Apoteket CW Scheele (CWS) i Stockholm som utför tjänsten. Uppdraget omfattar bevakning av lagernivåer av två vacciner samt lagerhållning av ett antal ormsera, andra antidoter och vissa immunglobuliner och antitoxiner och syftar till att stötta sjukvården vid akut uppkomna behov. Aktuellt sortiment av ormsera och antidoter fastställs och ses över regelbundet i samråd med Giftinformationscentralen.

Uppdraget ändrar inte ansvarsfördelningen mellan landsting och statliga myndigheter, utan landstingen förutsätts fortsätta att hålla antidoter i sina läkemedelsförråd med den ambitionsnivå som Giftinformationscentralen föreslår i Antidotlistan som finns tillgänglig i digital form på www.giftinfo.se eller via länk i Antidotregistret. Socialstyrelsens uppdrag baseras på att vissa antidoter lagerhålls i begränsad mängd på grund av höga kostnader, att de

används relativt sällan och kan vara mycket svåra att köpa in på grund av att det endast tillverkas vid ett fåtal tillfällen per år.

Giftinformationscentralen

Giftinformationscentralen svarar på frågor om akuta förgiftningar och ger råd om lämplig behandling vid inträffade förgiftningstillbud. Telefonrådgivningen är tillgänglig, dygnet runt – året runt, för allmänheten och sjukvården i hela landet.

Vid akut förgiftning kan Giftinformationscentralen bistå med råd angående användningen av antidoter och hur dessa doseras.

Aktuell information om var, och i vilken mängd, antidoter som ska användas vid akuta förgiftningar finns lagrade i Giftinformationscentralens antidotregister. Denna antidotdatabas kan fungera som en hjälp för sjukvården för att dimensionera egen lagerhållning av antidoter. För mer information se länk på www.giftinfo.se eller direkt via <https://giftinformation.se/Antidot>.

Vid bitt av giftig orm rekommenderas alltid kontakt med Giftinformationscentralen för rådgivning.

Apoteket C W Scheele, dygnet runt **010-447 61 00**

Giftinformationscentralen, GIC

Vid förgiftningstillbud (dygnet runt) begär ”**giftinformation**” **112**

Reserverad telefonlinje för sjukvården, dygnet runt *010-456 67 19*

I icke akuta fall (dygnet runt) **010-454 67 00**

Lagerhållning på Apoteket CW Scheele

- Antidoter
- Ormsera
- Immunglobuliner
- Antitoxiner

Information om vad som lagras under respektive grupp finns angivet hos Apoteket CW Scheele. I Giftinformationscentralens Antidotregister finns uppgift om aktuellt lager av antidoter och ormsera på apoteket C W Scheele.

Beställning av antidoter vid akuta behov

Vid akut en förgiftning kan antidoter beställas/rekvireras från Apoteket C W Scheele (CWS). Läkemedlen får lämnas ut direkt till landstinget utan krav på beslut från Socialstyrelsen.

CWS har beredskap och rutiner för att, dygnet runt, årets alla dagar, omedelbart kunna leverera ut ormsera, antidoter, antitoxin, immunglobulin till sjukvårdsinrättningar i Sverige. CWS erbjuder via en underleverantör olika transportmöjligheter beroende på hur akut leverans som krävs.

Vid beställning av t.ex. ormsera och immunserum vid botulism ska alltid Giftinformationscentralen kontaktas. Detta för att säkerställa att rätt serum och rätt mängd skickas. Apoteket CW Scheele expedierar och skickar beställningen med lämplig transportresurs till vårdinrättningen. Obs speciella transportrutiner samt transportförpackningar gäller vid returtransporter. Diskutera detta med apoteket C W Scheele redan vid beställningen. Val av transportsätt avgörs av beställaren efter samråd med CWS och Giftinformationscentralen. För att vara säker på att få den senast uppdaterade behandlingsrekommendationen ska Giftinformationscentralen kontaktas.

Beställaren ansvarar för de kostnader som uppstår i och med beställningen. Kostnader som uppstår vid beställning är:

- läkemedel
- leverans (kostnaden beror på valt transportsätt)
- eventuella returtransporter, samt kostnad för eventuell destruktion
- expeditjonskostnader

Apoteket C W Scheele, dygnet runt **010-447 61 00**

Giftinformationscentralen, GIC

Vid förgiftningstillbud (dygnet runt) begär ”**giftinformation**” **112**

Reserverad telefonlinje för sjukvården, dygnet runt *010-456 67 19*

I icke akuta fall (dygnet runt) **010-454 67 00**

För händelser med farliga ämnen (CBRN, dvs. kemiska, biologiska, radiologiska eller nukleära ämnen) har Socialstyrelsen även uppdraget bl.a. att ge råd till landstingen gällande viss planering inför särskilda händelser inom C- och RN-området. Vid akuta frågor kan Socialstyrelsens tjänsteman i beredskap (TiB) kontaktas som kan förmedla kontakt med medicinska experter inom C- och RN-området. För B-området hänvisas till Folkhälsomyndigheten.

Tjänsteman i beredskap (TiB) **0771-800 900**

Socialstyrelsens tjänsteman i beredskap är tillgänglig dygnet runt, årets alla dagar.

Andra allvarliga händelser

Vid större allvarliga händelser har Socialstyrelsen lager av olika infusionsvätskor. Dessa läkemedel kan ställas till landstingens förfogande då de egna resurserna inte räcker till.

Infusionsvätskor

Läkemedel	Styrka	Förp.stl
Glukos	50 mg/ml buffrad	1000 ml
Ringerfundin		1000 ml

Rekvision

Förfrågan om att få använda läkemedlen görs till Socialstyrelsens tjänsteman i beredskap (TiB). Efter beslut om utlämnande av läkemedel förmedlar Socialstyrelsen kontakt med lagerhållaren. De praktiska detaljerna om utlämnande handläggs i samverkan mellan landsting och lagerhållaren.

Kostnaden för utnyttjade läkemedel liksom övriga omkostnader i samband med användningen betalas av beställande landsting (sjukvårdshuvudman).

Socialstyrelsens tjänsteman i beredskap (TiB) 0771-800 900

Referenser

1. Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen
2. Uppdrag att upphandla försörjning av vissa vacciner och antidoter;
S2008/10330/HS, S2009/4768/HS (delvis).
Tillägg till uppdrag att upphandla försörjning av vissa vacciner och antidoter; S2009/4768/HS (delvis), S2009/ 9095/HS